

מדינת ישראל
הכנסת.

ר.ט.

פרוטוקול מס' 107/ג
מישיבת ועדה הכספית, שנתקיימה ביום ב'
יא' בתמוז תשי"ד (12.7.54) בטעם 19.00

נוכחים:

- י. גורר - היו"ר
- י. בדר
- ס. דיין
- ק. לוז
- א. הרצפלד
- מ. קלמר
- ח. למדן
- ח. רובין
- א.מ. גניחובסקי
- י. פורדר
- ח. אריאב
- ט. בז'רנו

מוזמנים:

- סר הפנים י. רוקח
- מר סטנר - רשות הפיתוח
- מר קיטרון - משרד המספים
- מר ספיבק - משרד האוצר
- חבר-הכנסת מ. ארם

ס. בזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

- א. מסקנות הוועדה בטאלת נכסיהם קדימ
- ב. הצעת חוק גימלאות לסרדים.

האגף המשפטי-אזרחי:

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורר:

=====

א) מסקנות הוועדה השאלת נכסי נפקדים

היו"ר י. גורני:

ועדת המסנה לעניני נפקדים קיימה שלוש ישיבות, ולאחרונה הסתכמו מסקנות נפרדות - מסקנות הרוב ומסקנות המיעוט - אם כי אני הייתי מסוכנע, שהצעות הרוב יכולות בהחלט להביח את דעת המיעוט.

(היו"ר קורא את מסקנות הרוב)

(ר' נספח מצורף לפרוטוקול)

(היו"ר קורא את הצעתו של חבר-הכנסת ארם)

במסקנותיו של חבר-הכנסת ארם נאמר, הוועדה מציינת בצער. הוסבר לנו כיצד קרו הדברים - ואינני חושב שיש להכניס את הפסוק הזה למסקנות. דבר שני אשר אינני רואה לאפשרי לקבלו, הרי הוא הענין, שאגב הדיון הזה יוחלט, כי כל מי שבמצב בארץ כחוק, מוצא מרטיטת הנפקדים. אינני חושב שאנו כבר נמצאים היום במצב בו אנו יכולים לנהוג בצורה זו.

ס. דיין:

בסעיף 3 של המסקנות נאמר כי, הממסלה תוסיף שטח נוסף של 75 אלף דונם. איפה היא תקח את הקרקע? הרי לממסלה אין קרקע; כל הקרקעות הראויות לעיבוד הן מעובדות.

ח. לפדון:

לא יכול להיות שבמצב הקיים יחזירו לאנשים בדיוק אותם קרקעות שהם עיבדו, ביחוד אם הקרקעות נמצאים בטח הגבול.

היו"ר י. גורני:

אין הכוונה לתת דוקא אותו קרקע.

מ. קלמר:

בסעיף 5, אני מציע למחוק את התוספת שהוכנסה בכתב-יד. מספיק לכתוב שהוועדה מקבלת לתשומת לב את הודעת רשות הפיתוח, ואין צורך להאיץ בה.

היו"ר י. גורני:

דוקא מכיון שאנו דנים בנושא כה עדין, אני מבקש את חבר-הכנסת ארם לא להגיש את הצעתו בתור הצעה נפרדת, כדי שלא תהיינה שתי הצעות נפרדות, אלא להגיש את הסעיפים בהם ישנו תיקונים להצעת הרוב - והמאנים רבים - כתיקונים להצעת הרוב.

מ. ארם:

אני סוכן להסכים לכך.

ס. דיין:

בסעיף 5, אני מציע שיהיה כתוב, בהתאם לחוקי הבטחון. אינני רואה כל מה מדוע לא לכתוב זאת שחור על גבי לבן.

מ. ארם:

למעשה אני מסאיר את הדבר בהתאם לחוקי הבטחון, אבל אינני רוצה לקבוע באופן טוטאלי שכל ערבי היושב בגבול הוא בחזקת אדם המערער את הבטחון. אין צורך להכניס לחוק פרינציפ כה מסוכן.

ד.ס.

י. בדבר:

ברצוני לקבוע לעצמי שלש הנחות: א) פירוסן של ההצעות הטלה שלא נעשה דבר אשר יכול או עלול לפגוע בצרכי הבטחון; שלא ייעשה דבר אשר עלול לעודד את השמאיפות להחזרת הבורחים הערבים טעזבו את הארץ, יחד עם צבאות הפליטה; שנעטו טאטצים כנים בכדי להסדיר את העניינים של אזרחים ערביים של הסדינה, הנמצאים בארץ כחוק. מתוך שלוש ההצעות הטלה - מצביע בעד הטסקנות.

א. הרצפלה:

בהססך להצעתה של חברת-הכנסת למדן, דעת י היא שבטעיף 5 סוכרחים לשנות בטקצת את הנוסח, כדי לא להניח שום מקום לטעות.

הינ"ר י. גורלי:

הנוסח הנכון יהיה "לאו דוקא לאותם הקרקעות שהם עיבדו".

א. הרצפלה:

אני חושב שהכרחי לקבל את התיקון שהציע הינ"ר. אשר לסעיף בהצעתו של חבר-הכנסת ארם, הסדבר על "הבעת צער" - אני מבקש סמכו שיטחוק זאת. אני חושב שאין זה חברי, אם יטאיר את החלק הזה של הסעיף.

מר סטנר:

בכל אופן, מצד, כבא-כוח הממשלה בוועדה זו, נעשה הכל כדי שבנקודה זו, שהיא כל כך עדינה ויש בה כל כך הרבה קטנים - יהיה דו"ח אחד בכנסת ולא יהיו חילוקי דעות. אני מצטער מאד שמאמצי אלה היו לשוא, אם כי למרות הדו"חות הנפרדים נשמעו בוועדה דברי הערכה חיוביים.

אשר להצעותיו של חבר-הכנסת ארם, בנוגע לכך שהוועדה מביעה את צערה וכו', הרי עלי לומר כי חבר-הכנסת ארם לא הצליח להביא לוועדה עובדות, כך גם לא בדקו אותן. יחד על כן, אני לא ניסיפי להגיד כי במקומות מסויימים, בין רבבות חוזים, לא יקרה מסהו טאינו כטורה, אבל אין להסיק מזה מסקנות.

אשר לחקיקת חוק, נדמה לי כי טרם הגיעה השעה לענות זאת ולחסל באופן אוטומטי את הבעייה החמורה של הנפקדים.

אשר לנגב, חבר-הכנסת ארם מציע שיחוק ועדה צבורית. ובכן, אם זה טוב - מדוע רק לנגב? אני מקבל את הערתו של חבר-הכנסת בדר ואת טאלותיהם של כמה חברי ועדה נוספים. חייבים אנו להתחשב בתנאי הבטחון - אם זה בצפון, בדרום או בנגב.

לסאלתו של חבר-הכנסת דיין, מאין יוקח הקרקע הנוסף - הרי עם כל הקוטי שבדבר אנחנו נצטרך לעשות מאמצים ולמצוא ססחי קרקע נוספים.

אני מסכים ומודה עבור ההערות על צורך בניסח יותר מדוייק. בסעיף 5 אני חושב טיב להוסיף את המלים: "על-ידי מתן קרקע לעיבוד במקום האפארי לכך".

- סעיף 1 בהצעתו של חבר-הכנסת ארם - לא נתקבל
 - סעיף 1, כהצעת הרוב - נתקבל
 - סעיף 2, כהצעת הרוב - נתקבל
 - חתיספת של חבר-הכנסת ארם לסעיף 2 - לא נתקבלה
 - סעיף 3, כהצעת הרוב - נתקבל
 - סעיף 4, עם התיקון - נתקבל
 - הצעת חבר-הכנסת קלמר לסעיף 5 - לא נתקבלה
 - התיקון של חבר-הכנסת ארם בסעיף 5 - לא נתקבל
 - סעיף 5, כהצעת הרוב - נתקבל
 - סעיף נוסף של חבר-הכנסת ארם - לא נתקבל
- מסקנות הרוב בענין נכסי נפקדים - נתקבלן

(ב) הצעת חוק גימלאות לשרים, תשי"ד 1953

היו"ר י. גורי:

לפני סניכנס לדיון בסעיפי החוק עצמו, אבקש את שר הפנים להעיר מספר הערות בקשר לחוק, וכן להציב על טאלות חברי הוועדה.

י. בדר:

הצעה לסדר. - בכנסת נמצאות עתה טלוס הצעות טל המטלה בעצין גימלאות: הצעת חוק גימלאות לעובדי המדינה, הצעת חוק גימלאות לצבא קבע והצעה זו. אינני חושב טטוב היה להקדים את הדיון דוקא ההצעה זו ויש לעסוק בחוקים אלה בתיאום עם היו"רים טל הוועדות העוטקים בחוקים הדומים. אני מציע טלא ניכנס לדיון בחוק זה, לפני סייערך תיאום מלא.

היו"ר י. גורי:

אני מסכים להצעתו טל חבר-הכנסת בדר בקשר לתיאום, אבל אינני יכול להסכים להצעתו טנדחה את הדיון בחוק זה.

שר הפנים י. רוקח:

הרציתי כבר בכנסת על החוק הזה, והסברתי את תכנו ואת הסיבות אשר הביאו את הממשלה להביאו בפני הכנסת.

החוג המצומצם טל חברי הממשלה הוא החוג היחיד טאינו מוגן לגמרי, והחוק הזה בא פטוט להגן על עתידם ועל עתיד משפחותיהם טל חברי הממשלה, חברי כנסת, למטל, רטאים לעסוק בעבודה אחרת. אין טום דבר המונע מהם התעסקות אחרת. רק מספר ידוע טל חברים במוסדות צבוריים אינם רטאים לקבל טכר במקום אחר, אבל דומני טהמוסד חייב לקבלם בחזרה, אם הם מבקשים חופט לזמן היותם חברי-כנסת ורוצים אח"כ לחזור לעבודה.

לדעתי, במדינת ישראל יש ליצור מסורת שתהיה טונה לגמרי מזו הקיימת במדינות אחרות, אם כי הרבה יותר ותיקות. חוץ מאנגליה, בה קיים איסור חמור על חברי ממשלה לעסוק בכל עבודה אחרת - הרי בכל המדינות האחרות לא קיים דבר זה.

אני חושב כי הכרחי להבטיח לחבר ממשלה אפשרות לעבוד ולמלא את תפקידו בטקט ובמנוחה, ללא דאגות כספיות וכד'. הוא צריך לנתק את קשריו עם עסקים, העטיות ומסחר ותקופת סירותו בממשלה מנתקת אותו לגמרי מהחיים היומיומיים. המדינה והצבור המאורגן צריכים להיות מעוניינים לתת לו תגמול, כדי טיבל למלא עבודתו בטקט ובמנוחה. זהו תוכנו האתי המוסרי טל חוק זה. הטר צריך לדעת כי הוא אינדפנדנטי, גם לאחר טהוא עוזב את משרתו. הטר, למעט, דומה לטופט. הוא מוציא פסקי-דין, טאמנם על-ידי עוזריו - אבל הוא המכריע. המדינה מצאה לנכון כי על חבר הוטפט להיות מוגן לכל ימי חייו בעבודתו - כך צריך להיות דינו טל טר. הוא אינו דומה לא לעובד במקום פרטי, לא לעובד במקום צבורי, לא לחבר-כנסת, לא לטופט. אני חושב טהכנסת העטה דבר גדול וחטוב אם תעציק זכות זו לחברי הממשלה.

אם ועדת הכספים תחליט על הגדלת מספר השנים טל עבודת הטר - לא תראה זאת הממשלה כהבעת אי-אמון. הודעתי גם בכנסת, כי הממשלה מוכנה לקבל תיקונים רציניים בטטח זה. אבל הממשלה לא תותר על החיטוב - לאחר המינימום החגט-טהוועדה תקבע - טל השנים טהטר מילא במוסדות ידועים, לפני כן.

י. בדר:

אני מבין טאפטר לצרף זמן עבודתו טל אדם בטלוטח מקומות, אם כל טלוס המטרות קטורות עם גימלאות, אבל רק כטהמצב הוא כזה. אני אבקש את היועץ המלטטי להמציא לנו חומר על המצב במדינות אחרות.

אני בק"ח בזמנו לחעמיד על חד-
היום של הוועדה את בעיית מטכורת הסרים. זה חובטח לי, בלי להחסר
לזמן. הסרים קבלו החלטה מסוימת, אבל החלטה זו אינה מחייב את
ועדת הכספים. נניח, עלינו להכין חוק גימלאות שגם לסופטים.

חיו"רי גורי:

חוק גימלאות לסופטים יהיה
נדון בוועדה, אולם לא בטבעות
הקרובים. אולם אין לזה כל קשר לנושא בו אני דנים עתה.
אשר ללמטכורת הסרים, חרי הטאלה היא, אם הועדה יכולה להעניק
לסרי מטכורת מוגדלת בניגוד לרצונם. אני מסיל ספק אם אנו
יכולים לעשות זאת. דומה היה חמצב במקרה של הנטיא. רצונו של
נטיא - כבודו; רצונם של הסרים - כבודם.

י. פורדר:

אין כאן וכוח על עקרונות | אולם
קיימת טאלה עדינה שאנו צריכים
למצוא לה פחרון. נניח למיטחו היה סר במסך חודס אחד, ולאחר מכן
נפטר. הוא היה חבר הועד הלאומי מספר סנים, היה חבר חכנסת הראטונה
4 סנים - הוא מקבל על כסיו 12 טנה פלוס חדס, לפי החוק. לדעתי, הכרחי
לסנות זאת. אינני אומר שלא צריך בכלל לקחת בחשבון את הסנים
טעברו כמוסדות אחרים. הבעיה היא למנוע הגזמות, אבל להתחשב בדריטח
המוצדקה. אולי יכול סר הפנים לתת לנו חטוואות על מדינות אחרות.

ח. למדן:

האם הממטלה היתה מתנגדת, אילו היינו
מסנים את האחוז, אבל לא כוללים

את החוספות?

האם הממטלה מציעה איזה סחם
סנויים בקסר עם מניין המוסדות | במקרה שסרים היו חברים בהם?

סר הפנים י. רוקח:

כנסת ישראל, הסוכנות היחוסית,
החסתדרות הציונית,

ח. למדן:

החוק מדבר במסך כל הזמן על
קיצבאות. מדוע הוא נקרא חוק

גימלאות?

ח. רובין:

האם בכוננת הממטלה בחוק הזה לכלל
באותם התפקידים טלפני היות חבר
בממטלה רק מוסדות אקסוקוטיביים, או גם מוסדות מחוקקים של התנועה
הציונית וטל כנסת ישראל?

האם החברים אשר קבלו כבר פעוויים
מקומות עבודה מסוימים זכאים טוב לגימלאות?

מדוע אין הממטלה מציעה חוק גימלאות
לנטיא חמדינה ולמבקר חמדינה?

אם הלך חבר-כנסת לעולמו - מם
החבדל לגבי דאגה למטפתו לבין דאגה למטפת חבר ממטלה?

לא מוסבר לי מדוע תפקיד במוסד
מחוקק פרלמנטרי צריך להקנות לסר זכות מיוחדת שלא היתה לו לולא על
לתפקיד סר.

א.מ. גניחובסקי:

מה דינם של צירי מדינת ישראל
בתו"ל?

מדוע פריבילגיה לחברי-כנסת

טחיו טריום?

מדוע רק ההנהלה הציונית וחועד
הלאומי. מדוע לא רשות מוניציפאלית למשל?

ח. אריאב:
האם לא היה צריך להכדיל בחוק בין
הפנסיה למספחה לבין הקצבה לטר?

מה דינו של סר אשר חדל לכהן במשרתו
כגיל צעיר וחוזי עובד. האם יקבל פנסיה?

א. הרצפלד:
אני חושב שצריך להוסיף את המלים
"אדם שעבד בפועל", אפילו בהנהלה
הציונית.

ס. דוין:
בקטר לבנים העוסקים בלמודים - אני
חושב שיש לבטל זאת. אם ברצונו של
חכן ללמוד - ילמד בכוחות עצמו. אין חמדינה חייבת לאפשר לו
ללמוד. אני חוזר על שאלתו של חבר-הכנסת אריאב בקטר לחשב
לטר צעיר, - מה דינו?

אני חושב שיש לבדוק מחדש את השאלה
של היסוב זמן החברות בכנסת.

חיו"ר י. גורי:
נדמה לי שכבר נאמר על-ידי סר
הפנים, כי יש לסייג את מתן הפנסיות
כי לפי הנוסח הקיים, גם מי שכיחן כטר רק חדש ימים זכאי
לפנסיה.

האם בכוונה תחילה לא הגבילו את חגיל?
נדמה לי שאין להפלות בין מקורות
הפרנסה. אם הטר יכול להתקיים - ניטל חבטים המזכה אותו לקיצבה.

ח. למדן:
האם הממשלה האתה מוכנה לקבוע גימלה
סימלית לכולם, עם פריבילגיה מפורטת
לטריום קטנים יותר?

חיו"ר י. גורי:
ברצוני להעיר כאן כי חוק ביחס לנטיא
המדינה הרי זה חוק מיוחד. אשר למבקר
המדינה - אנו יכולים לקבוע רק את מסורתו. אבל בשזדמנות זו
ברצוני לעודד את שאלת הגימלה ליו"ר הכנסת - להסומת לב הממשלה.

סר הפנים י. רוקח:
אין להסוות כל מדינה והפרלמנט שלה
אל הפרלמנט שלנו. בטום מקום אינו
קיים מוסג של "מדינה בדרך".

אני חושב שהמלה "כהונת" מסבירה כי
הכוונת היא לחברות בפועל. אבל אין לי התנגדות שזה יוסבר יותר.

לא נתנגד שיהיה כתוב "הנהלת הועד
הלאומי" ונחיה מוכנים אולי ליותר גם על היסוב שנות העבודה
בכנסת, אם הוועדה תעמוד על כך, למרות שאין הדבר תמיד פשוט.

אשר לחורדת הענקות - אעז מוכנים
לתיקון. הכוונת היא למוסדות אקסקוטיביים ולא מחוקקים.
אני חושב שצריך לתת פשיה, גם אם קבלו פצוים מלאים. לא אכל
להסיב פח על חוקים דומים לגבי נטיא המדינה, מבקר המדינה
ויו"ר הכנסת. צירי מדינת ישראל הם עובדי המדינה.

אני מתנגד לכל הרחבת מוטגים של
הנהלת הועד הלאומי וההנהלה הציונית.

לי לא ברור הדבר. אני חושב,
למשל, שרשות מקומית היא חוליה

היו"ר י. גורן:

מובחנת של "מדינה בדרך".

הממשלה דנה בטאלה זו, אבל אני
חושב שדבר זה יש להטאיר לחיקול

סר הפנים י. רוקח:

שרשות המקומית.

אני מתנגד להכנסת מוטג של גיל,

זה או אחר. אפשר להגדיל את המינימום של עבודה בסרות, אבל
לא לנקוב בגיל מסויים. הרעיון של גימלאות לסררים אינו קטור
עם גיל. אני מבקש לא לחפס אם יש לסר הכנסה מבית או מרכוש
ולא לקטור זאת עם גימלאות. יכולים אחם לחקטין את הגימלה,
להגדיל את המינימום - אבל מה שחפסו, עשו נא בכבוד. אני
מבקש זאת מאד.

היו"ר י. גורן:

אני מודה לטר הפנים.
היטיבה הבאה התקיים מחר ב-815

היטיבה נעולה.

היטיבה ננעלה בטעח 21.50.